

KPMG Meijburg & Co

Belastingadviseurs

Rapport Studiecommissie Belastingstelsel gepubliceerd

1. Inleiding en achtergrond

In de Miljoenennota 2010 heeft het toenmalige kabinet aangegeven door een studiecommissie een voorstudie te laten uitvoeren naar mogelijke (budgetneutrale) vernieuwingen in het belastingstelsel. Redenen voor de voorstudie waren de actuele vraag naar de stabiliteit van de belastingopbrengsten, de vraag of de verschillende belastinggrondslagen voor de toekomst houdbare grondslagen opleveren en de vraag of vereenvoudiging mogelijk is. Aan het mandaat van de Studiecommissie Belastingstelsel zijn na een consultatie in 2009 ook enkele renteonderwerpen in de vennootschapsbelasting toegevoegd. De commissie is onder andere gevraagd te verkennen hoe via fundamentele aanpassingen een betere verdeling van de vennootschapsbelastingdruk tussen nationaal en internationaal opererende ondernemingen mogelijk is. Daarbij is als randvoorwaarde gesteld dat de vennootschapsbelasting internationaal gezien concurrerend moet blijven.

Een gemengde werkgroep van ambtenaren, externe deskundigen en het CPB heeft de voorstudie verricht en zou deze in eerste instantie in het tweede kwartaal van 2010 afronden. In verband met de val van het kabinet en de verkiezingen van 9 juni 2010 heeft de commissie haar werk versneld afgerond. Op 7 april 2010 bood zij haar rapport aan de Tweede Kamer aan.

Het rapport staat overigens los van de op 1 april 2010 gepubliceerde rapporten van de heroverwegingswerkgroepen. Deze waren ingesteld vanwege de noodzaak om de overheidsfinanciën – aangetast door de recente financiële en economische crisis – op langere termijn te herstellen. De rapporten overlappen elkaar wel enigszins. Wij benadrukken dat het nieuw te vormen kabinet en de Tweede Kamer in nieuwe samenstelling uiteindelijk bepalen welke conclusies en aanbevelingen van de commissie zullen leiden tot concrete maatregelen.

Hierna zetten wij de meest in het oog springende onderwerpen uit het rapport van de Studiecommissie voor u op een rij.

2. Geen grote stelselwijzigingen

Mogelijke grote stelselwijzigingen als een vlaktaks, een loonsomheffing of een ondernemingswinstbelasting acht de commissie niet nodig. Het huidige stelsel van inkomstenbelasting met meerdere tarieven is efficiënter en flexibeler dan een vlaktaks, hoewel de commissie een vlakkere tariefstructuur wel voor de hand vindt liggen. Een pure loonsomheffing leidt juist tot meer administratieve lasten. Voor een rechtsvormneutrale ondernemingswinstbelasting zal een complex stelsel nodig zijn, omdat deze afwijkt van de juridische realiteit.

3. Verbreding en verlaging

De commissie is van mening dat de trend van grondslagverbreding en gelijktijdige tariefverlaging moet worden voortgezet en hanteert daarbij het principe 'afschaffen, tenzij'. Zij stelt in ieder geval voor om grondslagversmallers zoals de giftenaftrek, de levensloopregeling, de spaarloonregeling en het extra heffingsvrij vermogen voor kinderen en ouderen in box 3 te beëindigen. Een verhoging van het toptarief heeft volgens de commissie vooral symbolische waarde en wordt daarom afgewezen.

4. Eigen woning

Van box 1 naar box 3

Voor de eigen woning komt de commissie tot de conclusie dat deze inclusief de eigenwoningschuld op de lange termijn in aanmerking moet worden genomen in box 3, met inachtneming van een vrijstelling voor een deel van de waarde van de woning. Om dit einddoel te bereiken, zou volgens de commissie alvast moeten worden begonnen met verhoging van het eigenwoningforfait in box 1 en beperking van de hypotheekrenteaftrek. In box 3 geldt immers een rendement van 4% in plaats van het huidige maximum aan eigenwoningforfait van 0,55% in box 1. Deze maatregel leidt tot een meer neutrale behandeling ten opzichte van andere vermogensbestanddelen, terwijl tegelijkertijd de inkomstenbelastingtarieven flink kunnen worden verlaagd. Vanwege de grote impact die deze aanpassing kan hebben op de burgers en bedrijven die actief zijn op de woningmarkt, moet de overgang echter gefaseerd en zeer geleidelijk gaan. Daar hoort bij dat het systeem toepasbaar moet zijn op bestaande hypotheekvormen.

Overfinanciering tegengaan

De commissie is van mening dat de fiscale faciliteiten voor kapitaalverzekeringen eigen woning (KEW), spaarrekening eigen woning (SEW) en beleggingsrecht eigen woning (BEW) moeten worden afgeschaft, om zo het probleem van overfinanciering van de eigen woning aan te pakken. Verder stelt zij voor om de vooralsnog in box 1 in aanmerking te nemen eigenwoningschuld te verminderen met het vermogen in box 3. Ook kan worden gedacht aan het inbouwen van een plafond voor het in aanmerking te nemen schuldbedrag, waarbij het plafond in kleine stappen kan worden verlaagd of niet geïndexeerd.

Overdrachtsbelasting woningen vervangen

De commissie stelt voor om de overdrachtsbelasting in stappen te vervangen door een **bezitsbelasting** of door toename van het eigenwoningforfait, omdat dit leidt tot een betere doorstroming op de woning- en arbeidsmarkt. Onduidelijk is of de commissie de overdrachtsbelasting voor overig onroerend goed in stand wil laten.

5. Vennootschapsbelasting

Rentemaatregelen

Met betrekking tot de renteproblematiek in de vennootschapsbelasting komt de commissie tot de volgende bevindingen.

- Zij beveelt **niet** aan tot **defiscalisering** van rente over te gaan. Dit zou inhouden dat alle rente die is verschuldigd, niet aftrekbaar is en alle ontvangen rente niet belast. De commissie is vooral beducht voor reacties uit het buitenland en voor het effect van defiscalisering voor buitenlandse investeerders in zogenoemde reële activiteiten in Nederland.
- In plaats van defiscalisering geeft de commissie de voorkeur aan de invoering van een **vermogensaftrek**, geïnspireerd op de Belgische notionele interestaftrek. Hierdoor wordt een meer gelijke behandeling bereikt van eigen en vreemd vermogen. Tevens beoogt de maatregel een fiscale prikkel ten gunste van financiering met eigen vermogen. In haar rapport gaat de commissie uit van een forfaitaire aftrek ter grootte van bijvoorbeeld 4% van het fiscaal eigen vermogen. Hierop moet wel de fiscale waarde van eventuele deelnemingen, zowel binnenlandse als buitenlandse, in mindering worden gebracht. Het rapport zegt niets over het verminderen van het eigen vermogen met de waarde van buitenlandse vaste inrichtingen (zoals bij de Belgische maatregel het geval is).
- Als het saldo van het eigen vermogen minus de fiscale waarde van de deelnemingen negatief is, slaat de vermogensaftrek om in een **bijtelling**. Dit deel van de maatregel komt – als sprake is van deelnemingen – effectief neer op het terugdraaien van de renteaftrek die wordt geacht te zien op de financiering van die deelnemingen, zij het tegen een forfaitair percentage. De maatregel vertoont gelijkenis met de vorig jaar voorgestelde Bosal-reparatie (aftrekbeperking deelnemingsrente).

De commissie geeft aan dat na een bedrijfsovername via een overnamehoudster die na de overname een fiscale eenheid aangaat met de overgenomen onderneming (met omvangrijke stille reserves en/of goodwill) veelal ook sprake zal zijn van een negatief eigen vermogen en dus ook van een bijtelling.

Om structureel verlieslijdende ondernemingen de hand te reiken, stelt de commissie dat men kan overwegen het eigen vermogen te verhogen met het bedrag van de nog te verrekenen verliezen.

- Bij een vermogensaftrek/bijtelling kunnen volgens de commissie de **bestaande renteaftrekbepalingen komen te vervallen**. Hoewel zij dit niet expliciet noemt, zal het dan voornamelijk gaan om de afschaffing van artikel 10a Wet Vpb 1969 en de thincap-bepaling van artikel 10d Wet Vpb 1969. De vorig jaar door het Ministerie van Financiën gesuggereerde nieuw in te voeren maatregelen (zoals de 'earnings stripping-regels') of aanscherpingen van de bestaande maatregelen, alle gericht tegen excessieve renteaftrek, lijken hiermee in de visie van de commissie niet verder te hoeven worden bestudeerd.

De financiering van de vermogensaftrek

- De commissie verwacht dat de invoering van de vermogensaftrek/bijtelling de overheid per saldo geld zal gaan kosten. Om dit budgettaire probleem op te lossen, kan volgens de commissie worden overwogen het zogenoemde tariefopstapje in de vennootschapsbelasting af te schaffen en de destijds voor de invoering van een rentebox gereserveerde middelen in te zetten.
- Ook stelt de commissie dat kan worden overwogen om de vermogensaftrek deels te financieren met de opbrengst van de objectvrijstelling voor buitenlandse vaste inrichtingen die de toenmalige staatssecretaris van Financiën eerder suggereerde. De vennootschapsbelasting zou in dat voorstel een territoriaal karakter krijgen en verliezen uit een buitenlandse vaste inrichting zouden niet langer in aftrek komen in Nederland.
- Tot slot zou de vermogensaftrek volgens de commissie gedeeltelijk kunnen worden gefinancierd door een verhoging van de btw.

Overige maatregelen in de sfeer van de vennootschapsbelasting

- De commissie geeft aan dat kan worden overwogen voor de fiscale winstbepaling nauwere aansluiting te zoeken bij de commerciële grondslagen.
- De commissie is geen voorstander van een separate heffing ten laste van de financiële sector.

6. Btw

Voor de btw komt de commissie tot de volgende conclusies:

- Een hoger aandeel van de btw in de belastingmix zal de soliditeit van het belastingstelsel doen toenemen. Het kan leiden tot een verbetering van de efficiëntie daarvan. De opbrengst kan worden gebruikt om de directe belastingen te verlagen en andere voorstellen van de commissie te financieren.
- Een uniform btw-tarief van 19% zal bijdragen aan deze doelstellingen. Tevens zal daardoor de welvaart toenemen. Dit zou betekenen dat het lage btw-tarief verdwijnt. Eventuele niet gewenste inkomenseffecten kunnen worden gerepareerd via de inkomstenbelasting.
- In de Europese Unie moet worden nagedacht over opschoning van de btw-vrijstellingen.

- De kleine ondernemersregeling lijkt te kunnen worden verbeterd en te worden aangepast om administratieve lasten weg te nemen. Dit moet verder worden bestudeerd.

7. Milieu

De milieuvriendelijkheid van het huidige belastingstelsel is een van de kernthema's van het rapport. Belastingen zijn in beginsel een efficiënt instrument om milieubeleid vorm te geven. Het is mogelijk gebleken met belastingen externe kosten van voor het milieu schadelijk gedrag te laten doorwerken in de marktprijzen. De commissie vindt daarom dat dit instrument terecht veelvuldig is ingezet.

Een verdergaande inzet ervan zal echter moeten worden bekeken in samenhang met andere instrumenten. De commissie heeft geconstateerd dat het verder verhogen van de milieubelastingen slechts tot een beperkte extra afname zal leiden van de nationale CO₂-uitstoot. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het klimaat een mondiaal probleem is en er al internationale instrumenten bestaan, zoals het Europese systeem van emissiehandel. De samenloop met deze instrumenten en de grenseffecten doen een deel van de CO₂-besparing als gevolg van verhogingen van milieubelastingen weer teniet. Wel denkt de commissie dat nog de volgende stappen zijn te zetten:

- Inzetten op Europese en internationaal gecoördineerde acties, zoals de verhoging van de minimumtarieven in de energiebelastingrichtlijn, de introductie van een duidelijker CO₂-element daarin, het verbreden van het instrument van emissiehandel en het afschaffen van de internationale accijnsvrijstellingen voor de (zee)scheepvaart en de luchtvaart.
- De onderbouwing voor het lage tarief voor rode diesel en lpg is achterhaald. Het is niet meer op zijn plaats om milieuvervuilend gedrag te subsidiëren via een lager tarief. Deze tarieven moeten worden afgeschaft.
- Verhogingen van de energiebelasting zijn mogelijk met als doel energiebesparing en de insteek de vervuiler meer te laten betalen. De CO₂-effecten van een dergelijke verhoging zijn echter gering.
- De differentiatie naar CO₂-uitstoot in de belasting van personenauto's en motorrijwielen (bpm) werkt goed. Het is daarom verstandig in de toekomst een substantieel deel van de bpm te behouden, ook als een kilometerprijs wordt ingevoerd. Gebeurt dit niet, dan moet worden gezocht naar een ander soort heffing op het gebruik van de auto die in de plaats kan komen van de motorrijtuigenbelasting.
- Nieuwe milieubelastingen worden alleen aanbevolen als zij duidelijke milieueffecten en lage administratieve lasten en uitvoeringskosten hebben.
- Als nieuwe milieubelastingen worden overwogen, dan zouden deze bij voorkeur moeten worden ingevoerd op basis van Europese regelgeving. Dit zorgt voor grotere milieueffecten.

KPMG Meijburg & Co

Belastingadviseurs

pagina 6

8. Diversen

Dividendbelasting

Op het gebied van de dividendbelasting komt de commissie niet tot concrete voorstellen. Zij geeft aan dat zij meer tijd nodig zou hebben gehad om hierover tot een definitief oordeel te komen.

Ondernemers/dga's

De commissie stelt voor het stelsel van winstbelasting aan te passen, waarbij zowel de ondernemer in de inkomstenbelasting als de directeur-grootaandeelhouder (via zijn vennootschap, zie hiervoor) een vermogensaftrek krijgt van 4% van het fiscaal (ondernemings)vermogen. Hiermee wordt gericht rekening gehouden met de kapitaalcomponent van het winstinkomen. Bovendien wordt de fiscale prikkel meer gelegd op groei. In ruil daarvoor zal geleidelijk de zelfstandigenaftrek uit de inkomstenbelasting verdwijnen. De mkb-winstvrijstelling blijft echter behouden. Dit stelsel is neutraler richting de keuze tussen de ondernemingsvorm (wel of geen bv), maar ook neutraler tussen werknemer en ondernemer. Verder wordt voorgesteld om de fiscale oudedagsreserve voor de IB-ondernemer en het pensioen in eigen beheer voor de dga af te schaffen. Daardoor wordt ook meer gelijkheid bereikt van de oudedagsvoorziening van de dga en de IB-ondernemer.

Vergoedingen en verstrekkingen

De commissie juicht de vereenvoudiging door de werkkostenregeling toe en bepleit om op termijn meer vergoedingen en verstrekkingen uit de gerichte vrijstellingen onder het forfait te brengen. Zij stelt dan ook voor om (onderdelen van) de gerichte vrijstellingen te evalueren.

Verpakkingenbelasting

De commissie stelt voor de verpakkingenbelasting ofwel af te schaffen ofwel flink te verhogen, bijvoorbeeld door verviervoudiging van het tarief. Dit omdat de opbrengst op dit moment relatief beperkt is en daardoor ook de milieueffecten niet al te groot zijn (vanwege de lage prijs prikkel).

Assurantiebelasting

De commissie stelt een verhoging van de assurantiebelasting voor. Volgens haar zorgt dit voor een stelsel dat economisch efficiënter en waarschijnlijk eenvoudiger is.

AOW

In het kader van het toenemen van de soliditeit van het belastingstelsel beveelt de commissie onder meer aan het reeds ingezette traject van fiscalisering van de AOW te versnellen (het vervangen van de AOW-premie door belastingheffing met bijvoorbeeld 1 procentpunt per jaar).

KPMG Meijburg & Co

Belastingadviseurs

pagina 7

Schenk- en erfbelasting (Successiewet)

Omdat de Successiewet per 1 januari 2010 ingrijpend is gewijzigd, vindt de commissie het niet verstandig om hier op dit moment een nieuwe discussie over te starten.

9. Tot slot

De commissie geeft aan dat zij geen concrete uitspraken kan doen over het invoeringspad van haar voorstellen, omdat dit vooral afhangt van bij uitstek politieke vraagstukken en overheidsbeleid in brede zin. Daar waar nodig beveelt de commissie de weg der geleidelijkheid aan, om schokeffecten te voorkomen. Er zal het nodige vervolgonderzoek moeten worden verricht.

Op 21 april 2010 wordt in de Tweede Kamer in ieder geval een rondetafelgesprek met de Studiecommissie gehouden.

Wij houden u uiteraard op de hoogte.

KPMG Meijburg & Co

april 2010

De in dit memorandum opgenomen informatie is van algemene aard en heeft geen betrekking op de specifieke omstandigheden van een bepaald individu of een bepaalde entiteit. Hoewel bij de totstandkoming van dit memorandum de grootst mogelijke zorgvuldigheid is betracht, kunnen wij niet garanderen dat de daarin opgenomen informatie op de datum van ontvangst juist en volledig is of dat in de toekomst zal blijven. Op grond van deze informatie dient geen actie ondernomen te worden zonder adequate professionele advisering na een grondig onderzoek van de specifiek van toepassing zijnde situatie.